

ಶ್ರೀಮತಿ ದಯಾ

SL NO- 817

జాంజనేయదండకము.

[సుందరాకాండము.]

శ్రీమాన్ శంధాభ్య చోడ్డమాచార్య రవీంద్రము.

24 AUG 1920

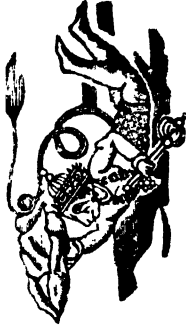
దేవు పిచ్చయ్యగారి కుమారుడగు

భార్యద్రయ్యగారి ద్రవ్య సహాయమున

అప్పగింపుడి ప్రకటనబడియె

జెజవాడ వాణిముద్రాక్షరశాలయందు

• ఓ. కే. స్వామిచే ముద్రింపబడియె. 1920.

శ్రీరామ - శుభమును - అవిఘ్నమును.
శ్రీ శారదాంబాయనమః.

శ్రీ ఆంజనేయదండకం - పాఠాయణము.

సుం ద రా కాం ద ము.

శ్రీమ సృహరమృధాత్రి ప్రసిద్ధస్మరణివ్య రత్నప్రభాభూషితా
చూడమాద్యానవద్యైక కోభావిశేషాన్నతస్మాద్ధి చిల్వండు శ్రీరాజ

వెంట న్యాయగ్రామసంఘాదుడైనట్టి హస్తాంతరం సత్కృతస్వాంత
 లో గాంచి మద్దతుమత్తార సాహిత్యనైపుణ్య చాదిత భావస్ఫూర్త
 స్ఫూర్తి విద్యజననోత్సాహంబుగా దండకం బడిన కనమర్చింతు
 శ్రీరామకావ్యార్థమై యంజనేపుత్రుడవ్వారి లంఘించి మూలకపోజ్జా
 చ్చి మూలంకితంజంపి సూక్ష్మకృతిందాల్చి యవ్యాపణ మేడలు
 కోటల పేటల బాణపూదోటల మాటులు సంగ్రహ గొండె
 లు గూగళాల సురాపానశాల మదాశీలముల చరలక్షన్న
 నాంధ్ర వనంబుల తటాకంబు లారచ్చకొట్టంబు లాగోపురంబుల వ
 షికజొచ్చి శోధించిన గాన కేదిక్కుగొంగుపోయెనో యక్కడదాచె
 నో రక్తి సుండంచు మేనంతయుదాచి సూక్ష్మంబుగా వారావణుడు
 న్న యంతఃపురంబుల బ్రవేశించి మండోదరిజూచి యాకాంత శ్రీకాం
 తుని గాంతసాఖోలటంచు భ్రమ బొంది నిశ్చింతయులేక యీ
 కాంత మీచెంత యాపొంత బల్వంత నిద్రపగజూచితి నోచితి

నోచితి గాని యీ బుద్ధిశక్తిగార మేముగతులనున్నదే యన్న సం
 పెంగపూతావి పె, వెక్కిరిస్తున్నదే ముక్తపూబుల మోగిన మేల్బం
 యో వన్నేలీచిన్నే లీకన్ను యీ వి యామోవి యామోను యీ
 గోము యీముక్కు లీచక్కు లీకక్కు యీనొక్కు యీకైక్కు యీ
 చక్కినిరూపు నేకక్కుడంజూడలేదంచు పట్టింబి యామను డీలోక
 మాతిం జేరిందెచ్చెగానిచు నూహించి యానాళ్ళచిన్నేల్ విచారిం
 లేకున్న నేనెరిపీనుండ నాబుద్ధికిం మోసమున్వచ్చెనచాత్తి వాగీశ
 గారీశులంగూర్చి భక్తిప్రణామంబుగావించి శ్రీరామచంద్రునిచ్చుచి
 భూపుత్రకాన్యేషణంబెంచి ఇంద్రుడిగానచు యామేధవైకక్కిం
 దిక్కు లంజూచి యాజానకింగానలేకేనో దైవమాయచు జింతించి
 యామీడిటం గోపముంబెంచి పోతలవా క్షిప్రదేష్టా శిక్షింతు నా
 కాలదట్టింతునో లంక యాయచ్చిలోముంచి గావీశునో గాక యాపట్టి
 బెల్ల యీ నేలపైబెట్టి వాటింతునో రుద్రులకబట్టి బాధింతునో లేక

దిక్పాలకాధీశులంబటి ధట్టింతునో గాలిదూలింతునో శూలినోడింతునో
 ధారుశింజొచ్చి శేదింతునో గాఢ యాశేషునింబటి బల్ పెట్టగా దిద్దిరిం
 దిప్పి క్రిక్కింతునో లేక యీశమ్మియాలిం జరంబెట్టిసాధింతునోగాక
 వీర్లందరిం శంక శేకికప్పుడే లంకతో కూడ గొంపలు శ్రీరాముసాన్నిధ్య
 మంగుంచి యర్చింతునో యగుచు నమ్మక్కుడై శక్తుడైయుండ నవ్వేళ న
 వ్యాయుదేవుడు శాకావసదేశమంభండి ఓపుత్ర జంఝామగుద్రాచు
 రస్తోత్ర వోమిత్ర వోపుణ్యచారిత్ర ఇంద్రామరస్తోత్ర భూపుత్ర ఇంసు
 స్పర్షకమాటకుం జల్లగాః గాయువేచింపినం నుల్లసన్మోక్షుడై తల్లడక
 మాని యూజాడనే మెల్లల పాటలాశోక పున్నగ జంబూకదంబూక
 భర్తూర కాదంబ మందారబాహీర భల్లూతక్కి కేళికినూత నారంకలక్ష్మీల
 ద్రాక్షేక్షురంభూది నానాస్యమాసాండ సుగ్రీరమైశారికాకీర కేళిమిలూం
 డాడజాహంస కల్లోలమై రాక్షసి ఘాకిని భూతభేతాళ రాత్రించరాచక
 సంచారమై యప్పు నక్కాననగంబు బ్రవేశించి యాశింశుపావృక్షమూ

లాబులు సీత గోపాలజ్యాలలంగాగి యాహారము నిద్రయుగోసి
 ప్రాణేశునింబాచి రేహంబునం దాత్మలోజేసి శ్రీరామమేజీవనం రామ
 మేతారకంబు చు మకానంబునం రామవర్ణద్వయంబెంచుచు భస్మయై
 రాక్షసప్రిపరివాలయై ధర్మసిద్ధి తయై మానివిఖ్యాతీయై తల్లియై కల్పత
 ద్వలియై వంతలంబునన్ది లోక్స్పృయస్పృటి యాజానకజూపి యాపుణ్య
 సంశీల నీశాలకీ గోలకీ దళిపుసంప్రాప్తమున్ బ్రహ్మసంసుండెనేమో
 కృతంబిన్ జేసుండెనేమో . తుండు నిర్వర్తకంపుచు న్వానరాధీశు డా
 శింశుపావృక్షమున్నకీ యున్నతలో నక్కడ రావణుం డంతలోనిద
 మేలూకంచి మంగోదరించిల్చి యాచల్వ తగ్గొల్వ బంగారువేణుంచు
 శాల్ మేనిపై చంగులునారగా అంగసల్ జూడగా రంగులు స్మిగగా క
 వృకుంటా ఇటంటా అటంటా నటల్ జేనుకుంటా విడంబుచుకుంటా స
 రుల్ దిదుకుంటా ఘనంబెంచుకుంటా పదంబాగుకుంటా నటించేటి వా
 రాంగనాలింగ సంభోగ కేకీవిలాసంబుల గోరుకుంటా ఘుమాయిం

పు పన్నీటిలో జాబరాగంశము బూసి యామీద జవ్వాజియు పట్టి
 గాడ్చీ నద్దంబులో జూచుకుంటూ కీటంబుల బెట్టి సంపెంగ పూతాయి
 తుల్ బాహులు గట్టి చంగల్ వూపూతిచేట్టి కేళ్ళు రాల్చాపూబె
 ట్టి ముగ్గేపుల్ గంకణాల్ గట్టి జాకాల మేల్ గండ పెండారముల్ బెట్టి
 కంఠంబులం పెండుగా తారవారద్యుతు ల్పక్కటిల్లంగ యాముంగల్
 అంగన లాబరులందీరగా కేరులు కేరగా నచ్చరులైచ్చగా ముచ్చటల్
 శాయగా యత్తుకనల్ బరాబరల్ శాయంగ యత్తి పికాంతి లిర్కంక
 లా డేజిల్లంగ సార్వంబు స్వదికై ముద్ది ముచ్చట చావళ్ళ విజా
 మరుల్వోవగా వొందరానుదగ ల్గొండటన్నిచ్చి అష్టదిగజ్జా ముత్తేభ
 కంఠ వాచావణ లోకవిద్రావణ రాక్షసాధీశ సాహాయకారగు కై
 వారములేయా గండభాగంబులం గుండలంబుల్పికాశింగ వేదండ
 యూసల్ శిరుల్మించి కైదండలు వీవడి నాబ్బముగ్గేట్టి శ్రీగారకేళుల్
 జగన్మోహనాకారుడై శీరుడై మోహసంచారుడై వాతరి చేయువా

యం బసాయంబుగా గోరి యాముక్తికాంతర్క దక్షజేరు తేజంబుమా
 డ్దీర్ఘ వివోదంబుగా రావణుం పాయశోక్తాదేశంబునకేరి బల్లో
 కసంతిప్తయన్న యజ్ఞానకింజాచి పకాంత ఇందేల చింహలనేదేని నీ
 కేల నన్నంటగాన్ దుర్కాలాబులైనట్టి ఇప్పట్టుపుట్టంబులక గట్టగాదో
 విశేషంబుగా సామ్యులన్నేనునిండాగ్గాబెట్టరాదో మొగంబెత్తినక జూడ
 రాదోజగ బెన్ననన్నేలరాదోచరనైచ్చితిన్నాధునినాపినిచ్చెచ్చితిన్నంచు
 క్రిగంటనైవక గట్టాక్షీంచరాదో మదివ్యక్తభానిర్మలమూర్తికైర్జ్ఞా
 క్యమెల్లక తదాసేవమై వేజరిల్లక మృగాగణాశ్చ నాచట్టముల్ ఇష్టభృ
 త్యుల్ అమాత్యులకింపంగ నీదాసులేగా విచారింతు కన్యకన్యాను
 నీబుదికిలోన్ నీవాడ వేనమ్యులవ్వడ నివేనకాదీనవృత్తి నగ వేతునీ
 నెప్పుడునీ నీశుభాగార రేఖాపరిమూర్త పూదర్శనూపాబు వీక్షించి
 నేనాక్షీనాడ స్మరణకామమోక్షాంగధాతంబున బిక్కినాడ నిజజ్యోతి వే
 నన్ను నీదాసుని న్నామదిక బాడవేళామృ యామానవాసశుపై | వేమ

జాలించు నాపొరుగుపల్లె లోకంబుఁ జేర్చు
 వృద్ధిశానుడో పూర్వదిగ్భానుడో లేక స్వ
 చక్రగుడో చూయుచేద్రుడో పీర్లందరి న్నం
 మాగు స్థగ్గకెల్పియున్నాడ నీశోడ కనాడితే
 తా జూడు వారాశివేలాపదీభూతయైనట్టి యీలంగి కేవారిగావచ్చి భే
 ద్యం బగమ్యం బశక్యం బవార్యం బజేయంబునకెల్వశక్యంబు దాజూచ్చి
 రాకేర్చున పచ్చిపోనేర్చుకే భీషణింజైన సుగ్రామరంగింబునందుక
 మదివ్యాప్త్రజాలోగ్రప్రీవానలస్ఫులిక కెల్లోర్చు లోకత్రయంబెల్లగా
 వించి మర్దంతేజమర్ఫరద్వికమక్రీడచే నుండ నన్నం మనుష్యత్వము
 నైంది యున్నట్టి యామాననందెల్లు దాకెల్చి ఘోరాటవీరుధ్వదేశం
 బునన్ద్రారంగాయలంగూడుగామేసినినాసి యాకాననంబులెయుగోసి
 యాగాసిచే మేనులుండుస్సి లోకప్రసి భిన్నత్వముంబొంది మకానత్వము
 నైంది యున్నట్టివానిం మదింగోరియున్నాని యాయాశలన్నాను నీమే

గాటికి న్నోట్లవాడై
 రుడో యిగ్గుడో
 బందున నూరారు

హెచ్చుతా మెచ్చు
 కేవారిగావచ్చి భే

లు చాలాయాశించియున్నాను యీ దేహతాపంబులక వాక్కి నాడక
 దశాన ప్రతిక స్మరక నాడక స్మరకాచునన్నును పలకెను నుర్వాన్య
 ముల్లోలై యారానలు జూడగానోసి భూపతికి భూశిశువావృక్షమూ
 లాబుచేపట్టి గ్రోధాంశుపూరబుల స్సగ్నినింపక తృణంబు ల్కారా
 గ్రంబునం జాటుగాపట్టి వోయన్న నానాధు నింజా గురించిను నన్ని
 ట్లు గుర్తాకృతముల్పొగా నితీకాదన్న ధర్మంబు సత్యంబులలేని దు
 వార్ధు శ్రీనాయుల నొల్లునోయచ్చ కామాతురంబేలనోయన్న పక
 రాముకల్పించి సప్రాణముల్లాచి రక్షించుకోవన్న గుర్తుమలన్నానుమో
 యన్న నానాధి నన్న చునోయన్న నాపాన్యములేతధ్యమోయన్న కో
 దాడదీక్షాగురుడైన శ్రీరామచంద్రగుడు పకగ్రంతుల తధ్యమో
 యన్న హేమాద్రికిం నద్రీకిం దీటుగాదన్న యారామును గానిరాదన్న
 నీమూర్ధతిని భావుకోవన్న ముల్లక సరితకాన్ధంబుగా యాఖరంధూవ
 ణుంజంపి నీచెల్లెనిన్నుకుక్కణకంబులంగోసి విఘ్నతులైపట్టి యారా

ము బాణానలంబేర్చి తీవాత్సలం లంకయు నిన్ను సేపుత్రులంగాల్చి
 కింకలబోనిచ్చు భంజాను చండాంశుజాలంబులందించి యారాముబా
 నంబు లుద్దండతల్ గొట్టి సగాహులగ్రాహించి సీహర్షముల్పొంది సీహర్ష
 బో మాపకకీర్తల బోనిచ్చు యీమేనివోనిన్న ఇట్లుండగానిచ్చునే కన్య
 నుష్టాత్మయంచు దండబల సీతం మహనోష్ఠదప్తిని కీర్తిించివోచెల్వ
 యానల్యమెప్పిచితి గుర్రులొగూడ కైలాసమున్నెత్తితి యాతు
 ల దేవతాధ్యక్షులంబట్టి శిక్షించితి అష్టకృలకాశీశులంగొట్టివేధిం
 చితి హృథక్యలోకంబు సాధించితి దేవగంధర్వకేమంఠసంజాలముకదె
 చ్చి బంధించితి న్నన్న సాధింప యామానపుంజోపునేయండు యా
 రామునిదింక గా సీత హానాను హానాధ హాలత్సూనానండు దుఃఖంప
 గా దేవగంధర్వకాంత ల్మహానుభావ నిర్మగ్నలై యుండ యాహా
 నరాశీశు హాసీతహాఖంబు యాసీచుగర్వంబు దా పృథమండుండి భా
 వించి రాద్రాసలనూ చే కోకతాపం బుంబొంగ గాజూచి యాదు

మృత్యువు లంఘింతునో పట్టికట్టింతునోయంచు నున్మృతుడై ఇప్పుడివ
చునప్పటి శిక్షించ నానీతనెనుంబుగొంపోయి యారాముఖో జెప్పగా
గ్రంథే నిప్పుడే పొరుషులెల్లబోరాడి యారాక్షపాధీశుతప్పుకార్యంబు
నాసేచుమున్ నీతనెచుమున్ గాన కారామచంద్రుండు హానీత హానీత
యన్నారాపంబుచేజచ్చు నామీదనేజేయు కార్యంబు విచ్చిన్నమా
నంచు చింతించి యాశాఖల నూత్నరూపంబుగాఁగి యున్నంతలో
కామమోహంబుల రావణుడను సింహాకులన్నిటికిఁ గ్రహవార్తంబు
ల న్పారెకుం బలుక- భూప్రసాదించి హోల్యభావంబుల దక్షశక్తి
త్రాంతుడై యుగ్రజాజ్వల్యమానాగుడై హోలకీలావసంహరకాలాగ్ని
శాలైక నిష్క్రుడై మండి పుంగుకారుడై గ్రూరికై సతీబోనాడి యా
నీత నావేళ భజింపబూనిన క్షోణ ముంహద్యంబు రావణుడేగి హే
సమాధానైజానుమోనాధియూమాననన్త్రీవేగతిగజానిలిక్ న్యాయ
మీపాప మర్పించునీకేల యారునిపాటింతు పంతఃపురంబంతయున్నిం

డియున్నారదిరాక నావంటి ప్రాణాగ నాల్గొక సంభోగ క్షేవీలాసంబు
 లక నోరుటల్నిదిగానికన్ పుష్పాన కల వాగ్గోషము స్వోశవాళిబు
 నివంటివాడిట్టి కుక్కుడులక భోవవేరమ్మ నామాటకొమ్మ ౭౯ గూ
 డి క్షిప్తమవ్వు మాటకారావణు పాల్గొన్ చాల సంశయము న్బొంది
 యాసీతకు నాపలున్నట్టి నక్కచూ స్త్రీ సమూహములంబిల్చి నిర్మిదుడై
 నిల్చి మీభక్తిచేసెఁమీము క్తిచేసెనభిజ్ఞునిబిల్చినాసామ్మనాశ్చయ క్షిప్తమనా
 గా మాసయ్యున్నందుల భావబోగదింబినాసామ్మనాశ్చయ క్షిప్తమనా
 మీదట బాయరాకుండైనా ఇంకలించిల్వక్షకండలుగోసి భక్షించు
 డంచు స్రోరబుకబల్కి యారవణుండప్పుడేపోయి యంతఃపురంబు
 న్నివేళించె నాపిమ్మట రాక్షసస్త్రీ లపారంబుగా నీతదండింప నత్సు
 గ్రులైలేచి యాఘోరదంష్ట్రాగవారాగవక్రానులై దీఘకాయుల్
 వికారోర్ధ్వకేశుల్ భయోత్పతశత్రుల్ కృపాణుల్ గృపాణగ్రహ
 ణుల్ త్రిబాహుల్ ద్విపాదుల్ ద్విజింహుల్ ద్వివక్త్రుల్ అనాగారులా

శూర్పకన్నుల్ అశ్రులంబున గోజును అట్టిహాసంబులంజేసుకుంటూ
 త్రిశూలంబులందిప్పుకంటూ గదల్ మూపులంబెట్టి కావ్యంబులంద్రీడి
 బల్దిట్టంబెట్టగా కూతలంబెట్టి హుంకరించి ఝంకించినన్ సీత హా
 త్తక నన్నింతకుండెచ్చి కేయంబు యాభూమిపై నాలి కణగొనల్ జా
 వ్వుముల్ రలగా పెన్నగుల్ దూరగా కౌనులల్లాడగా హాములుంజూడ
 గా ధూళిమెగప్పుగా భోరున క్షేడ్చి హాగామ హానాథ నన్నిట్లు దుఃఖా
 బ్ధిలోముంచి జేయగను యావాతేరావంబులే జెంచిన స్వేద త్యాగ
 నారత్న మొక్కరై దా నిద్రమేల్కొనించి ఓహోనినుండొక్క హాశ్చే
 ర్య మెనొక్కకల్పాటి నారామచంద్రుండు చౌదరిపై నెక్కి సామితి
 నెన్నెంబడిగొల్పిరాగాను వైడేహిని గూడ నయ్యాధ్యకుంబొవ గ
 న్నొటి శరీమృదంగధ్వనుల్ మోయ బ్ధిదారికు బ్ధిష్టవిషణ్ణులు
 వషిణాప దేహంగ నారత్నముల్ నృత్యగీతంబులొజాయ గన్పెంటి సం
 తుష్టహృషాత్తులై బ్రహ్మగద్రాసు శేంద్రాది దివ్యావిమానస్తులై గొల్వ

గా తల్లులం దమ్ములం బంధులంజూచి యానందమనాభిలో నాలలా
 డగ శిల్పమిచ్చి నీతానమేతాబుగా గొల్పుకూటంబున రత్నసింహాసన
 నాసేతుడై యుండగాగోనామిదిటల్ బుచ్చకాకూడుకైయన్న యా
 రావణుం బుట్టెనుకూలగా గొటి యాకూభకన్నంబు యుష్మింబుపై
 నెక్కి వేవేగ నవ్వామనాగూబుడగ దెచ్చగా గొటి యా లాక యా
 యభిలోగ్రుంగగాగొటి కైలంబులోద్రోచి దానపుల్ నవపై నూలి
 గ్రరించగాగొటి యారాక్షస లత్యంతశోకారులై భాగినోగ్రుంగ
 బోగోనో దైత్యాగ నాలాపముల్గొటి యాయుదజన్మ బ్రహ్మం ద
 ఘోరంబుగా నేప్పుచుం గోమయనాతమంతుండగాగొటి యాకూభక
 రానుజం జెప్పులై మంత్రులు న్నల్గురుగొన్వ శ్వేతాక్షిపై క్షీడన
 ల్పొగ నేగోనో నేనంతట న్నిద్రమేగొటి మిమనగా యా దేవతాద్రో
 హికిం జొప్పు సిద్ధంబు యారానుభూపాలచక్రమం దవశ్యంబు వీరందరి
 నెల్ల నామాటతధ్యం బమోఘంబు మిరందరుస్థిత నేమంబునుంగో

[illegible]

దుందాను బల్ జాలిమైదూలి మేమెరొ నాభాగ్యమెట్లున్నదో యన్వి
 చారంబున న్నాననగొంది హఃభక్తమందార హఃశత్రుసంహార హఃకీర్తి
 విస్తార హఃదర్శనసంచార హఃసద్గుణహార హఃపర హఃరామయంచు స్మృ
 లాపించగా నత్యం నీతశోకంబు నేమాన్మదన్నంచు నూహించి యవ్వా
 యుపుత్రుడు నగ్భానువంశక్రమంబెల్ల సన్నిపుచు రామ శౌర్యంబు
 గీర్తింపుచు చృక్షమంగుడి ఫిరోక్తుల న్నానపు ల్బుల చందంబునన్
 వింతగాబల్కి వోయింతి నీకాంతు డామాలవ్యవంతులనంజేరి ధీమంతు
 డై పౌరుషస్యాంతుడై ధీరవిశ్రాంతుడై దాంతుడై క్షేమసంయుక్తుడై
 యున్నవా డింద్రబాహుస్య నీకేల చింతించి దామానవధ్యక్షు డక్షీణ
 సద్విక్రమస్ఫూర్తిన్ వారాశిబంధించి కూరావణుడుంచి సత్కీర్తులం
 మించి హామికాచి నిన్బుష్పకారూఢగాజేసి గొంపోపు నయోధ్యక్షు
 నమ్ముమోతల్లి యన్ మాట కాశ్చర్యముఁబొంది సల్లిక్కులం జూచి
 శాఖోదరీభాగ సంప్రానుడైనట్టి కీశేశునిం జూచి వైదేహీ విభ్రాంతి నూ

10574

